

27 AUG 2020

B.A. (Sem – VI) Examination

Sanskrit : Paper No. 18

Sub Code: 21749

: નોંધ :

१. દરેક પ્રશ્નનો [a] અથવા [a(i)] અને [a(ii)] જ લખવાના રહેશે.
૨. પ્રશ્ન : १[a] અથવા १[a(i)] અને १[a(ii)] તથા २[a] અથવા २[a(i)] અને २[a(ii)] ના 14 માર્કસ ના બદલે १८ માર્કસ રહેશે.
૩. પ્રશ્ન : ३[a] અથવા ३[a(i)] અને ३[a(ii)] તથા ४[a] અથવા ४[a(i)] અને ४[a(ii)] ના 14 માર્કસ ના બદલે १७ માર્કસ રહેશે.
૪. દરેક પ્રશ્નનો પ્રશ્ન નં १(b), પ્રશ્ન નં २(b), પ્રશ્ન નં ३(b) તથા પ્રશ્ન નં ४(b) (ટુંકા પ્રશ્નો) વિદ્યાર્થીએ લખવાના નથી.

B.A. Semester - 6

૧. આ ભાષાવિજ્ઞાનનું વિષયવસ્તુ અને કાર્યક્ષેત્ર ચર્ચા.

૧૪

અથવા

૧. આ નીચે આપેલ ટુંકનોંધ લખો. (બન્નો)

૧૪

૧. સંસ્કૃત સ્વર ધનિઓનો વિકાસક્રમ.
૨. ભાષિક સંરચના.

૨. બ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં આપો.

૦૪

૧. બહુકાલિક ભાષાવિજ્ઞાનનું અન્ય નામ શું છે ?
૨. ભાષાનો પ્રાણ કોને માનવામાં આવે છે ?
૩. ‘સિનકોનિક’ અને ‘ડાઇકોનિક’ એવા નામ ક્યા સુપ્રસિદ્ધ ભાષાશસ્ત્રીએ આપ્યા હતા ?
૪. ‘સૈદ્ધાન્તિક ભાષાવિજ્ઞાન સામાજિક વ્યવહાર સમજવાના સાધનરૂપ છે.’ - આ વિધાન ક્યા ભાષાશસ્ત્રીએ કર્યું છે ?
૫. ભાષા અને બોલી વચ્ચે શેનો સંબંધ છે ?
૬. રૂપ કે પદનો આધાર કોણ છે ?

૩. આ ધનિ વર્ગીકરણના આધારો દર્શાવી, વ્યંજનના વર્ગીકરણના આધારોની ચર્ચા કરો.

૧૪

અથવા

૩. આ નીચે આપેલ ટુંકનોંધ લખો. (બન્નો)

૧૪

૧. ધનિતંત્રના અવયવો
૨. સ્વર વર્ગીકરણના આધારો

૪. બ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં આપો.

૦૪

૧. સંસ્કૃતમાં ધનિવિજ્ઞાનને શું કહેવામાં આવે છે ?
૨. નાક, ગળું, સ્વરયંત્ર, શ્વાસ નળી વગેરેને શું કહે છે ?
૩. ઉચ્છવાસથી શું ઉત્પન્ન થાય છે ?
૪. શ્વાસનળીની લંબાઈ-પહોળાઈ આશરે કેટલી છે ?
૫. સ્વરદ્વારને બીજા ક્યા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
૬. સ્વરની વ્યાખ્યા આપો.

૩. આ ધનિપરિવર્તનની દિશાઓ અંગે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.	૧૪
અથવા	
૩. આ નીચે આપેલ ટૂંકનોંધ લખો. (બન્ને)	૧૪
૧. ધનિપરિવર્તન વિશે જણાવી, આગમ, વિપર્યય, અને સમીકરણ વિશે નોંધ લખો.	
૨. ધનિપરિવર્તનનાં કારણો જણાવો.	
૩. બ નીચેનામાંથી કોઈપણ ગ્રાણ પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં આપો.	૦૩
૧. લોપનો અર્થ આપો.	
૨. પતંજલિએ પોતાના મહાભાષ્યમાં કેટલા પ્રકારના ધનિપરિવર્તનો બતાવ્યા છે ?	
૩. ધનિપરિવર્તનને કારણે શેમાં પરિવર્તન થાય છે ?	
૪. સમીકરણ એટલે શું ?	
૫. અલ્યુ પ્રાણીકરણનું ઉદાહરણ આપો.	
૪. આ સંબંધતત્ત્વનાં કાર્યોનું નિરૂપણ કરો.	૧૪
અથવા	
૪. આ નીચે આપેલ ટૂંકનોંધ લખો. (બન્ને)	૧૪
૧. સંબંધતત્ત્વના પ્ર્રકારો.	
૨. પદપરિવર્તનનાં કારણો.	
૪. બ નીચેનામાંથી કોઈપણ ગ્રાણ પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં આપો.	૦૩
૧. શબ્દનો અર્થ આપો.	
૨. સંબંધતત્ત્વનું બીજું નામ ક્યું છે ?	
૩. સંસ્કૃતમાં કેટલા વચ્ચન હોય છે ?	
૪. પદ હંમેશા કોના પર આધારિત હોય છે ?	
૫. ભાષામાં શેના દ્વારા ભાવની પૂર્ણ અભિવ્યક્તિ શક્ય છે ?	